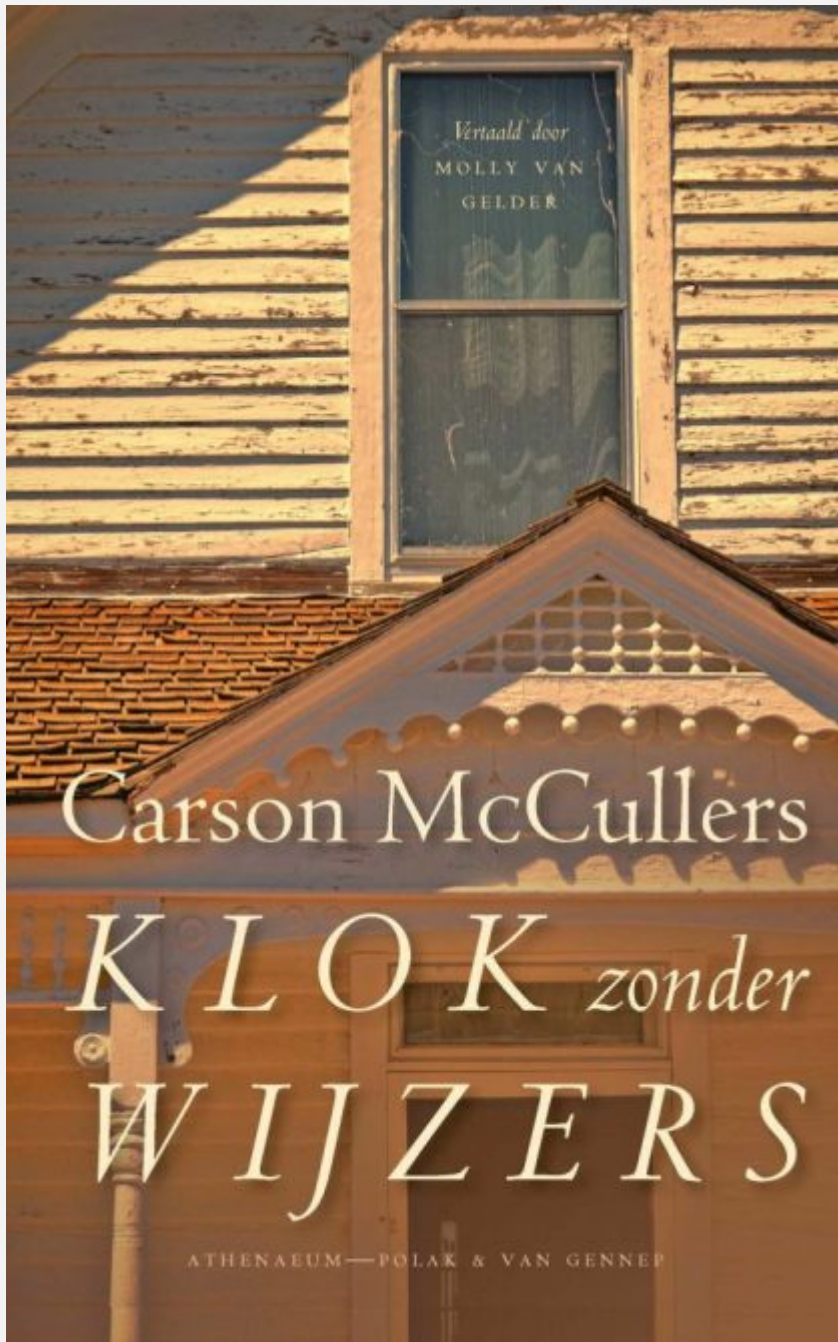

'Klok zonder wijzers' door Carson McCullers

Klok zonder wijzers speelt in Milan in de staat Georgia in het zuiden van de USA. We volgen de levens van vier mannen: J.T. Malone die doodziek is; Fox Clane die aartsconservatief is; Jester Clane, de kleinzoon van Fox Clane; en Sherman Pew, een neger met blauwe ogen.

In het begin van het boek denkt J.T. Malone dat hij aan voorjaarsmoeheid lijdt, maar alle huismiddeltjes helpen niks. Dus gaat hij naar de huisarts. Deze laat een bloedonderzoek doen en komt met de verontrustende uitslag: leukemie. Hij vertelt Malone dat hij nog maar een jaar tot vijftien maanden te leven heeft. Fox Clane raadt hem het dagelijks eten van lever aan. Hij lust dat niet, maar toch eet hij iedere dag lever.

Fox en Jester Clane botsen regelmatig met elkaar. Fox Clane is een oude rechter en aartsconservatief, en kleinzoon Jester is 17 jaar oud en aan het puberen.

Sherman Pew is net zo oud als Jester en ook stevig aan het puberen. Fox Clane geeft Sherman een baantje als secretaris en helper. In het begin gaat dat heel goed. Maar na een paar maanden loopt het mis. Dan slaan de spanningen toe. Uiteindelijk neemt Sherman ontslag en laat hij de rechter hulpeloos achter. Sherman Pew huurt een woning in een witte woonwijk en richt dat huis heel mooi in met een kleine vleugel, antieke meubels en nog meer luxe artikelen. Dit geeft spanningen in de witte woonwijk. Niemand wil een neger als buurman en het loopt uit op het gooien van twee bommen in de woning van Sherman. Die overleeft dit bombardement niet. Zijn huurwoning brandt uit. De kleine vleugel eindigt in de tuin, kapot en

vals, en verwordt tot speelgoed voor de buurkinderen, die er de vlooiemars op spelen.

Jester Clane had homoseksuele gevoelens voor Sherman en wil uit wraak de bommengooier dood maken. Maar als hij de kans heeft om diegene te doden kan hij het niet en Jester Clane laat hem leven.

De gezondheid van J.T. Malone gaat intussen achter uit en hij eindigt in bed. Hij zal aan het einde van het verhaal sterven. Terwijl hij stervende is, windt Fox Clane zich op over de integratie van zwarte kinderen in het blanke scholensysteem. Hij wil blank en zwart gescheiden houden. Fox staat voor de oude waarden en normen van het zuiden. Hij wil ook de slavernij van de zwarten weer ingevoerd zien.

Uiteindelijk leven alleen Fox en Jester Clane nog, de beide anderen zijn dood.

In *Klok zonder wijzers* wordt de verbondenheid van deze vier mannen heel mooi beschreven. De uitgever vermeldt op de achterflap dat de typische Carson McCullers thema's allemaal aan de beurt komen. De eenzaamheid vinden we bij alle vier de mannen terug. Ze zijn ieder op hun eigen manier eenzaam. De onbeantwoorde liefde vind je bij Jester Clane die verliefd is op Sherman Pew. Sherman is niet verliefd op Jester. Hij behandelt hem eerder als oud vuil. Ellen Malone, de dochter van J.T. Malone, is verliefd op Jester Clane maar Jester ziet haar weer niet staan. Intolerantie en vooroordelen zijn er genoeg: de oude rechter Fox Clane bijvoorbeeld is zeer intolerant en vol van vooroordelen jegens de zwarte/gekleurde bevolking. Geheimen en verlossing: Jester Clane zal nooit hardop zeggen tegen Sherman Pew dat hij verliefd is op hem. Jester loopt gewoon door met dat geheim en is ervan verlost met de dood van Sherman. De dood van J.T. Malone is ook een soort verlossing. Zijn leven was een reeks saaie activiteiten en met zijn dood is dat allemaal geëindigd en kan de onsterfelijke ziel van Malone naar de hemel.

Ik vond *Klok zonder wijzers* een heel mooi boek. In zijn tijd geplaatst (het origineel is uit 1961) is het verhaal typisch voor het zuiden van de USA, waar blank en zwart gescheiden van elkaar leefden, en waar de blanke mensen dat graag zo wilden en soms zelfs ook nu nog zo willen houden. Ik kan *Klok zonder wijzers* zonder meer aanraden als je over de scheiding tussen blank en zwart in Amerika wilt lezen.

Uitgeverij	Athenaeum-Polak & van Gennip, 2018
Pagina's	256
Vertaald	uit het Engels door Molly van Gelder (<i>Clock without Hands - 1961</i>)
ISBN	978 9025 303 631

Recensie door Bianca van Leeuwen, januari 2020